

SPLITSKI FORUM O ENERGIJI

Azimov: Što će vam skupi plin iz Amerike kad imate ruski?

➔ Rusija ima neizostavnu ulogu u energetskej sigurnosti Hrvatske, poručuje ruski veleposlanik

Dijalog Rusije i EU-a nema alternative, pa tako Rusiji ne smeta to što je Hrvatska članica EU-a. Rusija je među prvima priznala Hrvatsku, nikad nije poduzela ni jedan korak suprotan hrvatskim nacionalnim interesima.

MARIJO KAVAIN
PAUN PAUNOVIĆ/HANZA MEDIA

Rusija ima neizostavnu ulogu u energetskej sigurnosti EU-a i Hrvatske, i nikad tu ulogu nije zlopotrijebila kao sredstvo prisile u svojim političkim interesima – poručio je Anvar Azimov, ruski veleposlanik u Hrvatskoj, jučer na otvaranju prvog Međunarodnog energetskog foruma EU – Rusija u Splitu, koji je organizirao prof. Anđelko Milarović, odnosno Institut za europske i globalizacijske studije kojemu je on osnivač i direktor. Osim Azimova, s ruske strane tu je bio i Vasilij Pospelov iz Ministarstva vanjskih poslova, dok hrvatske strane nisu došle očekivane ministrice Martina Dalić i Marija Pejčinović-Burić.

Kitarović - Putin

Svejedno, Azimov je pozdravio zatopljene odnose koje se može primijetiti u posljednje vrijeme, a što će rezultirati posjetom predsjednice Kolinde Grabar-Kitarović ruskom predsjedniku Vladimiru Putinu. Bit će to prilika da se pretresu sve međusobne teme nakon desetogodišnje pauze. Znak napretka svakako je i najava da će se riješiti problem zagađenja u Slavonskom Brodu, i to tako što bi rafinerija u Bosanskom Brodu trebala prijeći na plin kao energent.

– Rusija će osigurati energetskej stabilnost Hrvatskej isporukom potrebnog plina. Koja je alternativa? Zar će Hrvatska uvesti plin iz SAD-a i platiti ga 10, 15 posto skuplje? – zapitao se Azimov. Sankcije su izbor EU-a, poručio je Azimov, gotovo završivši konstatacijom da u Hrvatskoj nema dovoljno ruskih investicija, a i obratno. Hrvati imaju svoju priliku u farmaceutskoj industriji i izvoru hrane, primjerice.

No, kad je o energetici riječ, njegov kolega Pospelov bio je puno otvoreniji. – Mi nemamo dijalog o energetici i energetskej strategiji s EU-om. U posljednje četiri godine otkazani su čak i početni kontakti koji su postojali, i to ne na našu inicijativu ili našom krivnjom. Trebamo razgovarati o energetskej sigurnosnom konceptu, no politika EU-a zasniva se na diskriminaciji Rusije – kazao je Pospelov, napomenuvši kako nakon pada proizvodnje i isporuke plina poslije uvođenja sankcija sada proizvodnja plina u Rusiji opet raste, i sve je duži red zemalja koje, iako su unutar EU-a ili su u bliskim poslovnim vezama s EU-om, računaju i na partnerstvo s Rusijom kad je u pitanju plin. Prije svega, u pitajući je opskrba plinovodom Turski tok.

– Međutim, nakon iskustva s otkazivanjem Južnog toka, suradnja će biti moguća samo uz iznimno snažno jamstvo – poručio je Pospelov. Naime, na europskom jugu trenutno vlada prilična gužva kad je opskrba plinom u pitanju. Turska i Rusija su u poslu s Turskim tokom, koji bi plin trebao dopremiti po dnu Crnog mora

IGOR DEKANIĆ

Otkup Ine sad je dobra opcija

Proizvodnja domaćeg plina pada, ali to ne znači da treba napustiti istraživanja, poručio je Igor Dekanić s Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta u Zagrebu. – Riječ je o prirodnom padu proizvodnje, no svakako postoji prostor za nova istraživanja. Kod svih ležišta ugljikovodika postoji dodatni prostor za istraživanje, nove tehnologije daju i nove rezultate, no to sve ovisi o kretanju cijena. Ako su niske, onda su i istraživanja neekonomična – objašnjava profesor. Nafta, a jednog dana i plin, sigurno će se napustiti, napominje on, no riječ je o nečemu što će se događati za 20, 30 godina.

– Do tada ćemo itekako biti u prilici iskoristiti ono domaće što imamo. Korištenjem plina stvara se sigurna i jeftina energija, plin je najmanje štetan fosilni izvor, a još uvijek je puno jeftiniji od obnovljivih izvora. Ako dođe do geopolitičkih komplikacija, nesigurnosti opskrbe, tada cijene lete u nebo. U tim okolnostima domaća ležišta ugljikovodika zlata vrijede. Prema tome, nafta i plinska ležišta, ma koliko proizvodnja bila mala, nikad se ne napuštaju i tu proizvodnju treba održavati, jednako kao što i istražni sustav treba održavati spremnim za novo aktiviranje.

U tom smislu, kaže dalje Dekanić, otkup Ine nije loša ideja jer je sada, kada su cijene naftnih kompanija pale u odnosu na prije pet-šest godina, pravo vrijeme za to. LNG je, pak, bitan kako bi se osigurala opskrba iz različitih pravaca. – LNG je nešto skuplji, međutim, cijene na međunarodnom tržištu u posljednjih nekoliko godina su se dosta diferencirale. Najskuplji je LNG u Aziji, dok je, primjerice, u Europi cijena uvezenog ruskog "običnog", neukapljenog plina bila dva puta viša nego što je bila cijena američkog plina na američkom tržištu. Tu očito i američki izvoznici vide prostor za izvoz LNG-a.

do Turske, a istovremeno se gradi i plinovod Tanap, kojim bi se plin iz Azerbajdžana trebao transportirati do Grčke, odnosno TAP, kojim bi plin preko Albanije i po dnu Jadranskog mora trebao stići do Italije.

LNG terminal

U svim tim kombinacijama Hrvatska je ostala slijepo crijevo, iako je na strateškom položaju kojim je mogla kontrolirati sve ključne dobavne pravce. Nakon što je projekt LNG terminala sveden na opskrbu domaćeg tržišta, ta je činjenica još očitija. Jedino na što, zajedno s ostalim zemljama u regiji, možemo računati jest Jadranskojonski plinovod, maleni okrajak TAP-a.

Vlasnici TAP-a su, inače, švicarski EGL, koji ima 42,5 posto, norveški Statoil s jednakim udjelom i njemački E.ON Ruhrgas. Istovremeno, umjesto Južnog toka, Njemačka radi na proširenju Sjevernog toka, plinovoda koji plin dovodi po dnu Baltika.

Bez obzira na sve, Rusija se ne može izbaciti iz energetskej kombinacija kad je u pitanju opskrba plinom, smatra Davor Štern.

– Kad je u pitanju suradnja s Rusijom, nema ni jedne riječi kritike. Rusija je uvijek imala korektnu energetskej i ujednačenu vanjsku politiku prema Hrvatskoj – kazao je Štern, napominjući kako je LNG terminal potreban za diversifikaciju opskrbe, iako je po planiranom kapacitetu očito da je predviđen samo za domaća tržišta.

– Osim toga, proizvodnja plina na sjevernom Jadranu pada. Ne znam zašto se stoga za LNG

Rusija je uvijek imala korektnu energetskej i ujednačenu vanjsku politiku prema Hrvatskoj – kazao je Davor Štern

Hrvatska je u energetici ostala slijepo crijevo, iako je na strateškom položaju kojim je mogla kontrolirati dobavne pravce

terminal ne iskoristi već postojeća infrastruktura na Jadranu, platforme i plinovod koji su već izgrađeni. Pritom treba napomenuti da je i sve više brodova na svijetu na plinski pogon, pa bi se terminal mogao iskoristiti i kao svojevrstna "pumpna stanica", no prije toga bi Jadran trebalo proglasiti čistim morem i zabraniti ulazak brodovima koji voze na mazut. Slična je zabrana već uvedena za La Manche, zašto se ne bismo povelit primjerom? •